

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 29 Februarie, 1888.

În fine moartea a învins și pe acela, de care numai cu greu și cu sfială s'a cutezat să se apropie. Puternicul împărat al Germaniei este ați un cadavru, și scirea despre moartea lui a străbătut cu iuțala fulgerului în toate colțurile locuite de oameni. După o viață aproape de un secol, s'a stins și acela, care pe capul seu a purtat coroana celui mai puternic imperiu, coroana nu erezită dela moși și strămoși, ci câștigată după multe lupte grele. Și eată că și aici se adevărește, că munca continuă, viața cu cumpăt și chipsuită în urma urmelor duce la gloriă, la succes și isbândi, cum rare-ori obvin în viața altor muritori, ca bună oară la împăratul **Wilhelm I.**

Nici gloria raportată pe câmpul de războiu la 1866 și 1870, nici umilirea celui mai mândru popor nu l'a scos din ogașa vieții solide, propie casei Hohenzollernilor, ci cu o adevărată moderațiune a fost atât când se găsia la culmea fericirii, cât și când îl impresorau cele mai grele cercări.

După ce dedu se țerei sale numele de primul rang în concertul Europei, nu s'a urit de lucru și de muncă nici atunci, când un nemulțemitoriu ca Nobiling la 1878 a întins mâna sacrilegă, ca să-i scurte firul vieții. Sunt de atunci 10 ani. Cine scie, dacă acești 10 ani i-au fost spre o fericire sau nefericire, mai cu seamă dacă considerăm țilele de grea cercare ce i preparase cumplitul morb al unicului seu fiu, al bolnavului dela San-Remo, care cine scie, că punând coroana pe cap, nu o va afla prea grea ca să o arunce dela sine și să o pună pe capul rigurosului, dar puțin esptului seu fiu.

Mari chinuri vor fi fost pe sufletul și inima bătrânului monarch și dacă în agonia morții i-ar fi fost dată să mai facă o revistă asupra trecutului și a rigurosului viitoriu, ce așteaptă țeara sa, cine scie, că oare nu ar fi dorit ca să fi sfârșit mai curând cu lumea, cum o sfârșese acum la aceea etate, care a trecut mult peste etatea, despre care dice psalmistul, că e numai chin și durere.

Quid nunc? se întreabă lumea, se întreabă diplomația și se întreabă cu deosebire monarchia noastră, ale cărei legături de pretenie cu Germania erau sigilate cu numele bătrânului nonagenariu, care ați a apus pentru totdeauna.

Până ținea el ochii deschiși, pacea Europei era asigurată și ca garanță despre siguranța păcii serviau de cinosură cuvintele cancelarului Bismarck. „Nu voesc să conturb țiilele din urmă ale

impăratului meu cu sgomotul unui războiu.”

Ați motivul acesta a încetat, Rusia mobilizează mereu, în Bulgaria au să urmeze stări anormale și Francia pândesce după un moment binevenit, ca să se regreseze față de cei ce o au umilit și zdrobit.

Noul împărat al Germaniei — e mai mult numai o figură pe tronul moscenit, împărăteasa Victoria nu are simpatii pentru cancelariul de fer, care a condus politica Germaniei la renumele de ați și la isbânde trecute și așa în cele esterne ca și în cele interne pot să se ivească schimbări de o mare importanță atât pentru imperiu, cât și pentru puterile aliate și nealiate.

De aceste eventualități sunt cuprinse cu deosebire popoarele monarchiei noastre și sunt cuprinse cu deosebire acele popoare, cari în alianță cu Germania vedeau o perpetuare a hegemoniei lor asupra celorlalte popoare. În Viena ca și în Budapesta scirea despre moartea lui Wilhelm a deprimat atât de tare, încât nu ne cuprinde mirare, dacă unele cetăți din Ungaria pun stindarde negre și îmbracă dolii pentru un potentat, care deși nu a fost potentatul țerei noastre, dar a fost privit de simbolul păcii și cine nu scie, cât de mare lipsă are cu deosebire Ungaria de pace.

Vom urmări cu mare atențiune desvoltarea lucrurilor, vom vedé ce vor aduce țilele cele mai de aproape, dar ni se pare, că aniversarea revoluțiunii franceze dela 1789 — în anul acesta, ori cel mult în cel viitoriu are să se întemple cu sânge vărsat de popoare pentru drepturi perdute sau pentru măriri inchipuite și nerealisabile. Fie ca patria noastră să fie scutită de evoluțiunii de natură sângeroase, și fie că cei ce conduc destinele monarchiei cel puțin acum în fața periculelor din afară să caute toate căile și mijloacele de a stabili între toate popoarele concordia și frățietatea, fără care conviețuirea mai departe este pentru toți o tortură și o consumare a puterilor în luptă sterilă și nebinecuvântată.

Reflecțiuni

la tractatul „Din esperințele și dorințele mele în biserica greco-orientală.”

II.

Încât privesce aceea parte a tractatului, unde dl autor crede de suficient, dacă vom avea numai la metropolii seminarii, nu sunt de loc de acord cu dsa, mai cu seamă nu sum încât privesce referin-

țele noastre din Transilvania și Ungaria. E drept că în România sunt 9 seminarii și aceste doar pentru România ar fi cam mult, pentru noi însă eu nu ași da nici o însemnătate unei episcopii, dacă lângă ea nu ar fi un seminarium. Părerea mea mi o susțin în următoarele argumente:

Episcopul trebuie să se îngrijească în prima linie pentru o sucrescintă corăspundătoare a clerului tiner, pe cari să i cunoască în persoană, să scie ce plătesc, ce aplicări au, ce destoinici sunt pentru de a fi întrebuințați ici ori colo, și aceasta nu o poate face cu succes din nisce atestate săci, cari de multe ori să dovedesc că nu conșună cu starea adevărată a lucrului; dar chiar și când nu ar obveni aceasta impregiurare, și când metropolia ar cresce în cel mai bun sens pe clerici din punct de vedere social, literar, economic și național, e de dorit să fie un seminarium lângă fie-care episcopie, pentru că personalul profesorilor e chemat nu numai a preda de pe catedră lucruri și științe teologice, ci a da și impulsuri la crescerea de instituțiuni, de reuniuni din cari să isvorască o mulțime de bunătăți pentru orașul și ținutul în care se află reședința episcopală, grupându se multe puteri de lucru spre ajungerea unor scopuri, fără cari locul acela ar rămâne la Gherla sau Lugos — pentru greco-catolici.

Ce ar fi Caransebeșul fără institutele cele done, sau chiar și Aradul pentru români, — deci în punctul acesta nu sum, nu pot fi de acord cu dl autor. Că ați nu sunt toți profesorii de teologie buni, ceea ce eu nu o sciu și nu o pot scii, nu urmează că ei să nu fie mâne, poimâne, și apoi nu e bine ca cu scaldă să se arunce și copilul afară. În punctul acesta ar fi mult de discutat, dar mă tem, să nu provoc susceptibilități, una însă totuși nu o pot trece cu vederea și aceea e, că s'a ales rău, de multe ori foarte rău oamenii, cari s'au împertășit cu stipendii și apoi din un rău rezultă altul, cari ele se țin legat lanț. Cât din parte-mi ași dorii, ca decât să se dea stipendii la tândale, cu cari după ce absolutează nu scii ce se faci și ce se începi cu ei, mai bine să se dea la 4—5 ani unul nu de 500, ci de o mie de floreni, dar întors acasă, — omul făcut — să ai apriori convingerea, că ori unde-l vei pune, e la loc și face treabă.

Încât pentru numărul clericilor acela a fost mare, pe când dl autor era la clerică, dar el ați a scădut și să ține mult cont, ca să nu avem oameni superflui, din contră mâne poimâne o să ne trezim că avem o mulțime de parochii vacante și nu sunt candidați pentru ele. Concursurile „repetite“

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

9. *Cuprinsul pe scurt al unor ordinățiuni episcopesci, privitoare.*

a) La colecta pentru surdo muți în Vác.

Nr. 750.

La înțelesul milostivului guvernialicesc decret din 24 Octomvrie, anului 1816, Nrul guvernialicesc 9181, se poruncesce la tot preotul din protopopiat, ca până la sfârșitul lunii Maiu 1817 s'adune în biserică milă pentru cei surdi și muți, din orașul Vác, în țara ungurească. Bani adunați încoace să se aducă spre ai da la crăiesci perceptori.

b) Pentru omorirea paserilor.

Nr. 742.

Prin milostiva hotărîre guvernialicescă din 7 Noemvrie 1816 Nr. 9457 se îndatorează fiesce ce paroch a iscăli cosignația comisarilor spre omorirea paserilor păgubitoare rënduiți, strîns pădînd preoții aceasta rënduială ca de câte ori vor pofii țîși comisari ai paserilor păgubitoare, ca preoții să iscălească consignația lor despre omoritele paseri păgubitoare, de atâtea ori aceeași consignație au însemnare preoții să o iscălească.

c) Despre folosirea ghindei spre nutrire în timpul foametei.

Nr. 754, din 1816.

Spre împlinirea milostivei rënduele guvernialicesc de sub Nr. 9167 tot preotul să cetească, aicea închisa țipărita îndreptare în biserică la norod pe înțeles, cum adecă se pot hrăni oamenii cei săraci cu ghindă în loc de bucate spre stămpărarea foamii, care, pentru puținul rod a pământurilor noastre, apasă mare mulțime de oameni de vr'o căți-va ani.

d) Oprește emigrarea în Moldova.

Nr. 758 din 1816.

Tot parochul s'arate în biserică la norod din locul unde să spune cazania, că domnia din Moldova a oprit, ca locuitori din țerile împărătesci adecă din Maramureș, Ardeal și Bucovina să numai treacă în Moldova, fiind-că așa de puține bucate s'au făcut în Moldova, cât acelea nici spre hrana Moldovenilor nu ajung.

10. Ordinățiune, prin care se desleagă postul din cauza foametei.

Nr. 844

Prea osfințita sa mărire împărătescă, socotind, că precum românii, cei săraci de legea neunită, într'aceasta mare lipsă de bucate, s'ar ușura ceva, dacă s'ar deslega posturile cele grele, și dacă ar mânca lapte și brânză și ouă: așa prin milostivul

dietet din 2 Novembrie a. c. poruncesce a sa mărire, ca în vremea foametei a se deslega românilor postul în vremea lipșii și preoți cu învățatura sa să primească și fiesce cine să înțeleagă, și alți, să se deslege numai cei lipșiți și săraci și numai pe vremea, cât va ține foametea. Pentru aceea sfânta pravilă poruncesce, să nu mîncăm cu dulce, ci post și să pue rugăciune cu credință, ca să ne isbăvească de aceea nevoe și să ne rugăm lui Dumneđu cu inimă curată. Și acesta este post înaintea lui Dumneđu. Pentru aceea Frăția ta, cetind aceasta pe înțeles săracilor, poperenilor, să urmezi precum mai sus s'au dis, să le dai voie și blagosloveniă, cum or vrea. Care încoace la vreme să se facă relația întru urmarea milostivului dietet guvernialicesc din 5 Noemvrie Nr. 10, 741 eșit. Rămân Frății tale de bine voitoriu episcop, *Vasilie Moga.*

11. *Publicarea unui dar al metropolitului din Carlovetz pentru casele episcopesci din Sibii.*

Nr. 68.

Escelenția Sa metropolitul Carlovetzului, domnul Stefan Stratimirovici, luând scire, că dela înalta împărăția noastră, s'a milostivit a îngădui a se face scoale mari în Sibii și a se cumpăra case vlădicesci, s'a milostivit de au dăruit Preaosfinția sa 100 de galbini de aur. Au pofit, ca să scii. Cine mai sunt binefăcătorii, ca să le trimit blagosloveniă. Așa eu, ca episcop al Frăților noastre vedînd cea mare facere de bine, vi să poruncesce a-l pomeni la sfântul

și reînnoite chiar și prin apropierea Sibiului sunt dovadă eclatantă despre această impregiurare.

Alta e însă, că cum se ofer parochiile cele bune și aici are dreptate dl Dimian, că ele de regulă până acum au devenit în mâinile unor oameni mai puțin vrednici.

Dar la aceasta nu poartă vina candidatul, nici legea pozitivă a bisericii, care e destul de clară și limpede, ci oamenii și apoi cine nu știe, cât de mare e numărul celor păcătoși în punctul acesta. Când eram mai neșpert, me apucasem și eu se scot la iveală cu casuri concrete nise anomalii de aceste, dar m'am treșit, că s'a supărat rău lumea pe mine și că abia am scăpat teafăr, din pricină că am spus adevărul în fața lumii.

Acum nu-mi mai dă mâna să le mai repețesc, să o spun așa franc, sum însă mulțumit, că au venit oamenii cei ce m'au combătut și persecutat la convingere chiar, că drept scrisesem atunci, când îi conjuram și rugam să nu pericliteze cutare parochie și să nu bage în boală cutare tract protopopesc.

Dacă episcopul, respective arhiepiscopul avea dreptul „liberae collationis“ lucrurile luau altă formă, altă direcțiune, și posteritatea nu avea să numere cu câteva păcate mai multe, dar îi erau mâinile legate prin votul poporului și vox populi est vox dei, când e luminat și destept, ear când interesele, nepotismul, cuscriile și când nu ajung aceste, banii și rachiul dă tonul, e vox diaboli.

În zădar vom avea legi bune, dacă cei ce le esecută nu sunt oameni de omenie, am șis atunci, o dic aș și o voiu dice până mi vor pune glia pe gură, și aceasta esperință trebuie să o facă și dl Dimian, ca să fie și mai bogat în esperințe.

Referitoriu la parochi și capelani să me ierte dl autor să-i spun adevărul mai aspru, pentru-că în punctul acesta e cu totulul tot în eroare. Biserica răsăritului după canoane nici nu cunoaște capelani, ci acestia sunt o instituțiune nouă, străină în biserica noastră, dar aplicată numai dictată de forța impregiurării. Dacă ar fi și la noi capelanul numai cu giamantanul ar fi lesne de al pune din o parte în altă, dar cu soție și copii, dorința aceasta este o dorință, care singur domnul autor o ar vedă-o bucurosi la alții, dar la dsa de sigur nu.

Celibatul la noi e oprit în biserică și clerical trebuie să se căsătorească mai întâiu, până nu se hirotonească.

Dacă deci s'ar admite cu timpul căsătoria a doua a preoților și în legătură cu aceasta și aceea, că clerical se poate căsători și după hirotonire, atunci cred, că ar mai avea vr'o rațiune și transferările din un loc în altul, ca să se imbogățească tinerul presbiter cu cunoscințe și esperințe, dar după cum e la noi — a pretinde așa o măsură drastică, e o tiranie și biserica față de organele ei nu are aceea misiune.

Despre aceea dorință a părintelui Dimian ca să fie în o comună bisericăscă numai un paroch și apoi toți ceilalți capelani, cred că nu prea merită să facem vorbă multă, pentru că o atare dorință împlinită ar provoca nesmintit o adevărată revoluțiune în biserica noastră. Celelalte dorințe și esperințe le voiu tracta cu altă ocaziune — deși din cele espuse până aci cu privire la materia tractată de dl autor, cred că am putea fi în clar, fără de a mai continua firul argumentărilor.

Un deputat congresual.

Impăratul Wilhelm I.

1797—1888.

La anul 1797 în 22 Martiu, în al doilea an dela pacea dintre Prusia și prima republică francesă încheiată la Basel, 5 August 1795, pe timpul celei mai mari decăderi a imperiului german de odinioară se născu gloriosul monarch, acum decedat, sub al cărui sceptru se ridică un alt imperiu german mare, puternic și impunătoriu.

Tatăl seu a fost regele Fridrich Wilhelm al III-lea, urmaș al bigotului și frivolului rege Fridrich Wilhelm II.

Pe timpul grelelor lupte de eliberare contra lui Napoleon și când regele Fridrich făcuse apel „la poporul seu“ prusian, principele Wilhelm împlini 16 ani, nu luă însă parte la războiul din cauza sănătății sdruncinate. În războiul dela 1814 însă în 29 Ianuarie primii botezul de sânge la Bonniere și din acest timp spiritul militar începă a lua o energică dezvoltare; așa că încă în anii următori începă a-se ocupa cu un plan de reorganizare al armatei prusiane.

Murind în 7 Iunie 1840 regele Frideric Wilhelm III lea în etate de 70 de ani, urmă pe tron Fridrich Wilhelm IV-lea, fratele principelui Wilhelm, un romantic absolutistic. Wilhelm primii titlul „principe de Prusia“ ca moștenitoriu pre sumptiv al regatului și regele îi încredință suprema conducere preste armata prusiană. Abia în vârstă de 64 de ani, la 2 Ianuarie 1861, după moartea fratelui seu, ajuns rege al Prusiei și de atunci lucră și cu mai mare zel pentru întărirea armatei.

În primăvara anului 1866, când izbuni războiul între Austria și Prusia, la care bătându-l domnitoriu cu greu s'a hotărât, în urma insistențelor lui Bismarck și când se anunșă cele dintâi lupte din Boemia călători însuși regele în etate de 70 de ani, la armată, însoțit de Bismarck, Moltke și Roon. În 2 Iulie avea cuartirul general în Gitschin, unde luă el însuși comanda supremă peste întreaga armată. Fără a se fi odichnit de obositoarele strapațe ale călătoriei ținu în 3 Iulie cu generalii consiliul de război, în care se hotărise, ca în ziua următoare cele trei armate: a principelui de coroană, a principelui Fridrich și a generalului Hervarth de Bittenfel să facă memorabilul atac dela Königgrätz asupra armatei austriace. După acest război, în anul următoriu, 1867, în 24 Februarie avu fericirea să și vadă visul realizându-se, deschidând pentru întâia oară, prin o vorbire de tron, parlamentul constituant al alianței germane de Nord.

După infricoșatul război germano frances se reintemeiă imperiul german. La 1 Ianuarie 1871 cu ocaziunea unei festivități în Versailles marele duce de Baden repetă vorbele lui Friedrich Wilhelm IV lea: „O coroană de împărat se poate câștiga numai pe câmpul de luptă“. În 14 Ianuarie regele făcu cunoscut principilor și cetățitorilor libere, că primesce demnitatea de împărat, cu care-l imbie și patru zile mai în urmă, 18 Ianuarie, în castelul regal din Versailles se întâmplă cel mai memorabil și mai însemnat act din viața bătrânului monarch: proclamarea festivă a regelui Wilhelm I de Prusia de împărat german.

Pe cât de tare l'a favorisat soartea ca domnitoriu, tot așa de norocos a fost și că părinte de familie. Actul căsătoriei s'a întâmplat la 11 Iunie 1829 cu princessa Augusta de Sacsă, carea l'a mân-

găiat, i a închis ochii și i a strâns mâna, când s'a dat cea din urmă răsufare.

În legătură cu aceste date biografice ale fostului împărat al Germaniei, nu vor fi fără interes și datele referitoare la eventualii moștenitori, cari sunt:

1. Fiul seu, A. I. și R. Fridrich-Wilhelm-Nicolae-Carol, născut la 18 Octombrie 1831, general feld-mareșal etc. căsătorit, la 25 Ianuarie 1858, cu princessa Victoria, princessă regală a Mării Britaniei, născută la 21 Novembre 1840.

2. Doi nepoți de fiu, fiii principelui moștenitor: a) Principele Fridrich Wilhelm-Victor-Albert născut la Berlin la 27 Ianuarie, 1859; căsătorit la Berlin la 27 Februarie, 1881, cu princessa Augusta Victoria de Schleswig-Hollstein, născută la Danzig, la 22 Octombrie 1858, are patru copii:

Wilhelm, născut la Potsdam, la 6 Maiu, 1882.

Fridrich, născut la Potsdam, la 7 Iuliu, 1883.

Adalbert, născut la 14 Iuliu, 1884.

August Wilhelm, născut la 29 Ianuarie, 1887.

b) Enric, născut la Potsdam, la 14 August 1862, logodit de un an cu princessa Irina de Hessa, vară primară după nume, născută în 1866.

3. Nepotul seu de frate: locotenentul Fridrich Leopold, născut la Berlin, la 14 Novembre 1865, necăsătorit.

4. Nepotul seu, generalul de cavalerie Albert, regent al ducatului de Brunsvick, născut în 1837. Are trei fii.

Locotenentul Fridrich Henric, născut în 1874.

Locotenentul Ioachim-Albert, născut în 1876.

Fridrich-Wilhelm, născut în 1880.

5. Cei doi strănepoți ai unchiului seu, fratele lui Fridrich Wilhelm III:

generalul de infanterie Alesandru, născut în 1820, necăsătorit;

generalul de cavalerie George, născut în 1826, necăsătorit.

În resumat, împăratul Wilhelm are aș 14 principii chemați eventual a domni după ordinea de primogenitură, ordine, ce e păstrat în acest tablou.

Din acești 14 principii, unul, actualul împărat, se pare a fi între viață și moarte; doi cei mai depărtați de tron sunt în vârstă, celibatari, și nu vor avea de sigur nici odată moștenitori direcți.

Din ceilalți 11 principii cari mai rămân, șapte au vârstă mai mică decât de patru spre-dece ani.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiu, în 12 Martiu, 1888 n. Duminecă în 11 Martiu n. la 3 oare p. m. s'a ținut adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din Sibiu,“ după cum s'a fost anunșat.

Ședința s'a deschis și condus prin vice-presidenta reuniunii dna Ioana Bădilă, anunșând, că doamna presidentă Maria Cosma e împedecată de astădată prin morbo de a participa la adunare. Conform programului desbaterilor, imediat după deschiderea ședinții s'a cetit prin secretariul reuniunii dl Dr. O. Ruseu, raportul comitetului despre starea scoalei și activitatea reuniunii dela ultima adunare generală încoace. În speranță, că vom fi puși în plăcută pozițiune a publica acest raport în întreg cuprinsul seu, ne mărginim a constata, că raportul fără nici o observare s'a luat spre știință, ear din

pristol, ca pe un părinte al îndurărilor și făcătoriu de bine. Sibiu, 26 Noemvrie, 1819 Vasilie Moga, episcop.

12. Ordinățiunea guvernială, privitoare la regularea trebilor școlare se renoește.

Nro 116 din 1822.

Prin milostivul decret guvernialicesc dto 18 Iulie 1816 Nro 5806, s'a fost comunicăluit acestui scaun episcopesc, milostivul rescript împărătesc dto 10 Maiu, anno 1816 Nrul curții 1281, în carele următoarele punctumuri mai cu seamă să hotărăesc:

a) Ca fiesce-care paroch neunit, ca preot chivernisit să ridice școala de normă românească și datoria a învăța pruncii să fie a cantorului, căruia pe lângă agonisita, ce ar avea din fondul seu, fiesce-care gazdă, ce are copii să fie datoriu a-i da ferdela de grâu; eară cuvioasele obsce să fie datoare a da lemne spre încăldirea scoalei, lumină și altele de lipsă, precum și casele cantorilor, așa să le dereagă, cât într'ensele să se poată tine școala și așa alți dascăli să nu se mai introducăuească, ci în locurile acelea, unde parochul are cantor, acesta să învețe copii. Eară parochul să poarte grije și toată înșpecția scoalei.

b) Cantorii, cari de odată și dascăli într'o potrivă, ca și celorlalți de alte religii primite, să se scutească de darea capului, de prinderea de cătane și purtarea poverilor de obsce.

c) Să poruncesce parochilor, să aibă grije, ca cantorii, ce sunt deodată și dascăli, să învețe copii a cunoaște și slovele ungueresci și latinesci, să scrie

cu acelea în limba românească, că așa, cel ce ar voi să treacă la scoale mai înalte de altă limbă, să aibă cevași temeiu și deprindere mai dinainte.

d) Să îngădue, ca pruncii românești să aibă voinică a merge și la scoalele altora naționale, și anumit pentru cei ce locuesc în fundul crăiesc, să hotărăesc, că unde locuesc români neuniți, amestecați cu sasi și din veniturile locului aceluia întru asemenea se împărțășesc, acolo li se îngădue românilor, ca din lada satului să ție școala; însă numai așa de vor ține și sasi școala tot din aceea ladă, a satului, altmintearea nu. Ear unde se află numai români în fundușul crăiesc locuitori și școala normalicească încă, dar n'ar avea lada satului, ar fi destul spre a ține școala, acolo asemenea școala a ridica, după ce vor face obștile de scire la cuvioasele locuri, se îngădue. Mai încolo, fiind-că locurile chiar curat românești, măcar deși ar avea parochul cantor, toți n'ar răsbi acesta pentru mulțimea pruncilor a duce și slujba cantorului și a dascălului, învățând și pruncii și pruncele, acolo se îngădue, ca lângă cantor să se adauge și un dascăl, cu plată o găleată de grâu dela fiesce care gazdă, care va avea copii, având datorie parochul locului a purta grije de acest fel de școala și a îndemna cu mijlociri plăcute, cu omenia, ași da pruncii la școala. Eară pe aceia, cari nici în bunele năravuri, nici întru credința creștinească n'ar vrea a da copii spre procopsală, se arată la cuvincioșii solgăbirăi, sau de sunt în fundușul crăiesc, inspectorului locului spre cuvincioasă pedeapsă.

e) Să poruncesce, ca cu aceea pedeapsă să se cuprină dascălii, cantorii, cari s'ar putea legitima lui, pe sine cu testimonium, vrednice de creșut, că au isprăvit cursul normalicescilor învățături, esamen cu laudă; de unde tare se opresce, ca obsce să nu îndrănească altfel de cântări a ține sau dascăli, decât de acest fel; sau decumva s'ar afla din pricina parochului locului sau a obscei vre-unii dascăli sau cantori și dacă aceia sunt primiți, cari n'au făcut esamen, după mai sus șisul chip, acela prin directorul scoalelor cu prilej vei face să se strângă sau să dea esamen, sau, unde nu, să se pue jos din diregătorie. Ear pe preoții aceia episcopului și pe obsce tisturilor cuvincioase spre pedeasă să-i arate.

f) Să îngădue, ca individumurile sau persoanele neunite, cari vor fi sevărșit cu poruncitele cuvincioase învățături, încât îngădue legile țerii și hărnicile lor, să se primească la diregătoriile de obsce.

Aceasta hotărîre, despre partea scaunului episcopesc s'au fost făcut cunoscută cuvincioșilor protopopi, prin circulare eșite sub Nrul 611, anu 1816. Eară acum numai pentru aceea, să poftorească earăși, căci înaltul crăiesc guvernium, dto 24 Decemvrie, a. t. Nrul 6423, eșite, au înșcunțat despre toate aceste punctumuri să se păzească și să se fie în seamă. Sibiu, 23 Februarie, 1822. Al Frății tale de bine voitoriu episcop, Vasilie Moga.

(Va urma.)

datele cuprinse în raport, notăm pe scurt, că scoala Reuniunii e cercetată de 29 eleve (17 din Sibiu, 2 din Ungaria, 1 din Bucovina, 2 din Bucuresci, 7 din diferite părți ale Transilvaniei); rezultatul examenelor semestrale e foarte mulțămătoriu.

Starea averii reuniunii în 31 Decembrie 1887 a fost: Fondul inalienabil 3126 fl. 24 cr., ear al fondului disponibil 4901 fl. 39 cr.

Membrii noi s'au înscris 13. Dintre membrii Reuniunii au repusat d na Maria Hanna și Ecaterina Socodor, pentru pierderea cărora reuniunea și exprimă condolența sa prin sculare.

Numărul membrilor preste tot e 231. Dintre cari: onorari 6, fondatori 2, pe viață 25, ordinari 97 și ajutători 101.

Rațiociniul comitetului pe anul 1887 după cetera bilanțului și bugetului pe 1888 prin cassariul reuniunii domnul Romul Petric, cerând comitetul în demnitate pentru 100 fl., care s'a dat ca adaos la salariul profesorului Ioan Popovici, concredut și cu agendele directorali, adunarea generală indemnizarea cerută o votează unanim, ear rațiociniul l' predă spre cenzurare unei comisii de 3, spre care scop ședința se suspende pe câtva timp. După redeschiderea ședinții comisiunea, prin raportorul seu dl Dr. Ioan Nemeș raportează, că rațiociniul s'a aflat deplin corect, și cu aceasta, nefăcându se — cel puțin nu la timpul seu — vre-o propunere, după ce se alege o comisiune de 3, în persoanele dnei E. Barcian, dșoara E. Adamoviciu și dl Dr. R. Roșca pentru autenticarea procesului verbal, ședința se încheie, mulțămind d na vice-președintă membrilor pentru zelul și interesul manifestat și de astădată față de reuniune.

Observăm în fine, ceea ce poate trebuia să o facem la început, că adunarea generală a fost bineșor cercetată de toate categoriile membrilor, ear conducerea cu tact a doamnei vice-presidentă ar face onoare și unui vechiu conducătoriu al vre-unei reuniuni.

Cronică din Zarand.

Zarand, 23 Februaru, 1888.

Afaceri comunale. — Afaceri bisericesci. — Balul român. — Banca înființândă.

Cu finea anului trecut și începutul celui curent a fost puse în curgere restaurările de oficiali prin comune.

Ele decurg și astăzi. În pretura Bradului alegerile comunale au decurs în un mod destul de calm până acum. Pretorul suprem în general a dat voie reprezentanțelor comunale a candida oameni, pe cari dênsele au voit se candidizeze. Nu tot astfel s'au petrecut lucrurile în pretura Baiei de Criș. Aici Semi-pașa Markosy, a lucrat din toate puterile, ca să-i poată rebonifica pe cei ce au fost cu partida lui Hollaky; unde n'a avut atari omeni s'a arătat totuși despot, candidând, pe cine a voit. Despre juđii, cari cu ocaziunea alegerii de deputat dietal au fost în partida națională, nici nu a voit să audă, decum să-i candidizeze. În comuna Rîșca, unde a fost jude mulți ani un om foarte popular și onest — și mai presus de toate un român rezolut — cu numele Hențu Azare, când a fost la candidare nici nu a lăsat să i-se pronunțe numele. Și pentru ce? Pentru-că nu a făcut cauză comună cu străinii, și pentru că cu ocaziunea fasiunilor, când s'a făcut investigare în cauza alegerii de deputat; a com promis — prin descoperirile sale întreaga administrațiune din aceasta pretură, și a arătat în mod sdorbitoriu abuzurile și terorismul, ce s'a eserciat asupra alegătorilor partidului național. Dar ce să faci. Legea comună e cruda pentru noi românii, dând drept pretorelui să candidizeze.

Alegerea devine ilusorie, când pretorele-ți dize: „dacă vreți alegeți pe acesta, dacă nu -l denumesc eu.“

Aplicată de oameni de calibrul lui M. ea va produce nemulțămiri în comunele române, pe cari nu le-ar putea produce toți agitatorii din lume.

Reconstituirea comitetelor și a epitropiilor parochiali, în tractul protopresbiteral al Zarandului, s'a îndeplinit preste tot. — Multă însă, multă apă va mai trece pe Criș, până când comitetele noastre parochiali vor funcționa regulat, și vor dovedi interes față de școală și biserică, așa după cum se recere în timpul critic de astăzi. Chiar și acolo, unde poate sunt elemente destul de destoinice pentru a lucra, nu se observă aceeași activitate, ce ar fi de dorit; afară de centru, și vre-o 2—3 comune încă. Interesele personali în cele mai multe locuri se impun față de interesele comune, școlari și bisericesci.

Alegerile membrilor mireni și din cler, la sinodul protopopesc încă s'au îndeplinit. Între membrii mireni s'au ales vre-o 11 învățători cu totul, — ceea ce ne face a crede, că intrând multe puteri june în sinul sinodului, aceste vor putea în venitoriu să și îndoască activitatea, și să dea mai multă viață organismului nostru bisericesc. Tot astfel am putut observa, că între membrii din cler aleși la sinod, au intrat și preoți tineri, cari s'au distins prin zelul lor pastoral, și prin alipirea lor cătră turma, ce pastoresc.

Timpul va aduce cu sine ca tot ce e bun să easă la iveală, și să-i poată desvolta puterile sale după dorință și priceperea sa; eară ce e rău să peară cum pere fumul.

Oameni de calibrul unui Gligor, Tomucza, Szida, au cădut cu rușine, și nimenea nu și-au mai pus încrederea în ei, căci consolidarea bisericei, și a școlaei, consolidarea neamului nostru o dorim, eară nu distrucțiunea și corumperea

lor, prin oameni venali, Trifoiul G. T. Sz. a cădut precum nu se închipuise.

La 20 Februaru s'a ținut în Brad balul român, venitul căruia e destinat pentru înființarea unui „fond protopresbiteral“ pentru tractul Zarand. Balul a reușit splendid, după împregiurările locali. Venitul brut până acum se ridică la 130 fl. v. a. Spesele la vre-o 50 fl. v. a. — La bal au participat și foarte mulți străini. Petrecerea a durat până în ziua. Pe lângă toaletele elegante — dar nu lusoase — s'au putut admira vre-o 7 dame române în costum național. Dintre aceste 3 aduse din România, două costume — din Zarand unul din ținutul Bărgăului, și altul din ținutul Mureș-Uioarei. — Dea cerul ca altădată se putem vede pe toate damele române din acest ținut, în costum numai, și încât e posibil, în costume ardelen, căci numai așa se va putea ridica industria de casă femească; pentru carea cu zel au început să lucre reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei.

Cestiunea înființării unei bance române, în aceste ținuturi sêrace, se discută aproape de doi ani pe aici. De presinte se pare că lucrul a devenit mai serios, și în scurt cred că vom putea anunța ceva real în asta privință. Tot ce se pare, că mai fine lucrul opăcit este centrul — unde se fie reședința bancei.

Baia de Criș sau Bradul. În Baia de Criș viața românească a dispărut, și nici când Baia de Criș ou a fost centru de comerț, cum bună oară e Bradul de o sută de ani încoace. Mai lipsesce în Baia de Criș și personalul trebuincios.

Venitoriu va deslega însă cestiunea, și sper, că Bradul va fi centrul.

Sinodul protopresbiteral se va convoca în scurt timp. La timpul seu vom ținea în curent cu cele ce se vor întâmpla pe venitoriu.

Iarna a început de nou a fi aspră. Neaua cade mereu, și apropierea Pascilor nu o poate alunga. Oamenii bătrâni nu-și aduc aminte de o așa nea. Frica de esundarea Crișului o împărțăm toți, cei ce suntem pe țărmurii lui. Lipsa de nutreț la vite începe de pe acum a fi simțită.

Fênul e foarte scump și nu se capătă nici de vândut. Economii se tem, că vor fi degerat mugurii la pomi!

Mai mare e lipsa de bucate. Cucuruzul s'a gătat la oamenii mai sêraci, și trebuie să-l ea în acceptare cu preț foarte ridicat. Un șinic (120 litre) se dă în acceptare până la 15 August 1888 cu câte 10—11 fl. v. a., pe când în țerg se vinde șinicul numai cu 6 fl. v. a. Ei dar nu-s bani, vitele s pe nimic, lucru nu se capătă, și astfel sêrmanul om e forțat a lua pe acceptare cucuruz.

Sêrăcia e mare în popor, g rul iernei a mărit o preste măsură.

Correspondentul.

Varietăți.

* (Personal.) Escelența Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, cu trenul de ieri de dimineața s'a reîntors dela Buda-pesta în mijlocul nostru.

* Maiestatea Sa a dăruiat din șatula sa proprie pe seaua comunei bisericesci greco-orientale din Maladea 100 fl. v. a.

* (Denumiri.) În Brașov au fost denumiți ofițeri la gloate dintre români: Ioan Aron, Victor Popescu, Laurean Manu, Simiôn Damian, Dumitru Iarka, Ioan Cipu, Petru Pop, și Cristof Alecsi.

* (Împărat al Germaniei.) În parlamentul din 10 Martiu a comunicat cancelariul Bismarck, că dignitatea de împărat german a trecut la Fridrich al III-lea, regele Prusiei, fiul decedatului monarch. Trupele au jurat credința noului monarch, imediat după moartea lui Wilhelm.

* (Corpurile legislative din incidentul morții împăratului Wilhelm.) Atât președintele casei magnaților cât și președintele casei reprezentative au dat espresiune morții împăratului Wilhelm în terminii cei mai pētrunđetori, ear membrii ambelor case legislative precum și publicul de pe galerie au ascultat vorbirile președinților în picioare și au decis, ca în semn de doliu ținerea ședinței de Sâmbătă să se amâne.

Despre esprimarea condolenții senatului din România cetim în Epoca: Prințul Dimitrie Ghica, care ocupa fotoliul prezidențial, comunicând senatului scirea morții împăratului Germaniei, amintesce în câte-va cuvinte tot ce Europa datoresce Augustului răposat, care în cele din urmă vremuri se făcuse apostolul păcei și propuse ca senatul să se asocieze printr'un vot la regretele, ce pricinuesce acea moarte.

Atât d-nii senatori cât și ministrii prezenții, d nii: I. Brătian, D. Sturdza și Aurelian și publicul din tribune, au ascultat în picioare cuvintele prințului Ghica.

D. I. Brătian luând cuvântul sprijinesce propunerea d-lui president al senatului.

Această propunere este primită în unanimitate prin ridicarea mânilor.

Ca consecință a votului senatului, presidentul ridică ședința în semn de doliu.

* (Telegrama, ce o a primit regina României despre moartea împăratului Wilhelm.) Principele moscenitor al Svediei și prin-

cipesa au anunțat din Berlin reginei României moartea împăratului german în terminii următori: „Iubitul nostru moș a încetat din viață astăzi dimineață la oarele 8 și jumătate fără dureri, liniștit. Noi toți eram în giurul lui. Gustav. Victoria.

Regele și regina se dize, că încă vor lua parte la înmormântare.

* (Învitare), la balul mascat-costumat, ce va aranja în folosul fondului seu, reuniunea română de cântări din loc la 17 Martiu. 1888 st. n. în sala hotelului „Coroana Ungariei“. Balului va premerge ca producțiune obligată „Nașa Trina“ vodevil comic. Original de * * — Musica de A. Dorn și a alți compozitori. — Dirigent Francisc Zech.

Persoanele:

„Trina Bostan“ dș. Cornelia Pocrean. — „O protopopeasă văduvă“ dna Nisz-Paleu. „Mărioara și Ana“ nepoatele ei, eșite din pension, dșr. Iul. Dragoiescu și dș. Elis. Purgar. — „Iconia fată crescută în casa Trinei“ dș. Marița Miletici. — „Dr. Retezat, medicul satului,“ dl I. Popa. — „Crăciun dirigentul corului de plugari,“ dl Sv. Purgar. — „Martin străjanul satului“ dl G. Jian. — Săteni. Cor de plugari. Acțiunea se petrece într'un sat lângă Oravița, în ținutele noastre.

Începutul la oara 8 seara. Bilete de intrare à 1 fl. de persoană se pot capăta în prăvăliile dlor: Dimitrie Pocrean jun. și M. L. Paulovici. Seara la casă un bilet de intrare costă 1 fl. 20 cr.

NB. Pentru membrii reuniunii rom. de cântări un bilet, scos înainte dela președintele reuniunii, costă 80 cr. *)

Comitetul arangiator.

* (Constituirea camerei din România.) De președinte este ales generalul Leca, ear de vice-presidenti dnii: Chițu, Agarici, Robescu și Ganea.

* Ministrul honveđimeii a făcut cunoscut iurisdicțiunilor, că ministrul de comunațiune a conces, ca nu numai tinerii obligați la serviciul militar și trimiși înaintea comisiei de suprabitrare, ci și rudele lor, pe a căror incapacitate de a munci și întemeiază petițiunile de eliberare din armată să fie transportate pe căile ferate după dispozițiunile tarifului militar.

* Ministrul României din Londra, dl Ioan Ghica este acceptat în Bucuresci, pentru de a lua parte la lucrările Academiei române din sesiunea de primăvară.

* (Date biografice din viața noului împărat german Fridrich III.) Noul împărat german Fridrich Wilhelm, singurul fiu al împăratului Wilhelm și al împărătesei Augusta, s'a născut în 18 Octobrie 1831, împlinind așa dară 57 ani. Deja în anul 1840 începă prințul serviciul militar și când a fost în vîrstă de 10 ani după tradițiunile casei prusiene fu numit de locotenent în primul regiment de gardă. În 7 Novembre 1849 cerceta universitatea din Bonn, unde s'a ocupat mai cu seamă cu drepturile și istoria, — după absolvirea studiilor universitare se dedică prințul la totul carierii militare. În 1852 fu promovat la gradul de major și ca atare a însoțit pe tatăl seu la o invitare a împăratului nostru la manevrele dela Olmütz. În 29 Septembrie 1855 prințul se încredință cu princessa Victoria, cea mai mare fiică a reginei din Anglia. Căsătoria urmă numai în anul 1858 în Londra. În 27 Ianuaru 1859 i se născu cel dintăiu fiu, care fu botezat cu numele Fridrich Wilhelm Victor Albert. Murind în anul 1861 moșul seu regele Fridrich IV și urmându-i acestuia tatăl seu, prințul Fridrich Wilhelm capătă numele de principe de coroană de Prusia. În resbelul cu Austria din 1866 el a fost comandant suprem al armatei secunde încredințându-i-se și guvernamentul militar din Slesia. Lui au de a i-se mulțami multe ciocniri norocoase ale Prusienilor contra Austriacilor. În ziua decretării Germaniei de imperiu prințul Fridrich a fost cel dintăiu care dintre principii germani a sărutat mâna împăratului german. În anii următori întreprinse mai multe călătorii prin Europa, vizitând curțile domnitoare mai însemnate. Cercetă Spania, Italia, unde îndeosebi a petrecut mai mult timp, cercetând în mai multe rânduri și pe pontificele roman. Cele dintăiu simptome de boală, care torturează și acum pe noul împărat se arătară în 1886 și într'o stare mai mult disperată trebuie noul împărat se părăsească San-Remo, spre a se înboarce în patriă și a lua frânele guvernului în mână.

* (Petrecerea sodalilor români din Sibiu) Petrecerea colegială a sodalilor români din loc, anunțată în numărul trecut al foaei noastre a avut o reușită foarte bună. Corul reuniunii a surprins publicul cu câteva piese bine esecutate și intimpinate de frenetice aplause. Șirul numerilor din program l'a încheiat dialogul „Păcală și Tândală“ de V. Alecsandri, d'asemenea reușit. Publicul a erupt în aplause și ti-

* Diu aceasta invitare nu e evident locul unde se aranjază petrecerea, noi dăm însă cu socoteala, că în Oravița.

Red.

nerii au fost de două ori chemați pe scenă. Jocul a durat până dimineața. Când înregistrăm cu bucurie această reușită morală și materială, lăudăm totodată zelul sodalilor coriști, cari și în aceste împrejurări grele nu crută nici osteneala nici bani pentru de a se instrua în muzica vocală. Publicul nostru încă va scî ca la ocaziuni să remunereze astfel de întreprinderi nobile!

* (Dela casa domnițoare din Persia.) Șahul Persiei a abdis de a întreprinde călătoria sa în Europa. A ceea, ce l'a îndemnat a face pasul acesta este temerea, ca în absența lui să nu izbucnească vr'un rebel între cei doi fii ai sei, cari sunt declarați de dușmani de moarte unul altuia. Ura între acești doi frați provine din o nedreptate, comisă de șah, care acum câți-va ani a publicat un manifest, prin care proclamă de moștenitor al tronului pe fiul cel mai mic, în contra dreptului fiului celui mai mare. În manifestul publicat se dice, că numai acel fiu de suveran, care se trage din mămă de sânge regal, să poată ocupa tronul, — condițiune, care cel mai mare fiu nu o are. Această lege a fost comunicată cabinetelor din Europa din partea guvernului persian.

Ura între frați provenită din publicarea manifestului e atât de înverșunată, încât fratele cel mai mare a organizat în provinciile, ce le guvernează, o armată după tip european și asceaptă numai ocaziune bine-venită de a-și câștiga cu armele dreptul pierdut.

Mulțămită publică.

Doamna Iohana Balos, carea ca membră fondatoarea a reuniunii femeilor române din Abrud și jur, fiind aleasă și ca membră în comitet, dela întemeierea aceia, a fost și

este una dintre cele mai zeloase pentru scopul reuniunii; între altele cu ocaziunea adunării generale ținută la 8/20 Septembrie 1887, a promis pentru fondul reuniunii una sumă de 50 fl., dintre cari 25 fl. i-a și depus în decursul acelei adunări, ear ceilalți 25 fl. i-a depus la cassa reuniunii acum.

În numele reuniunii venim dar a ne împlini cea mai plăcută datorință, exprimând prin aceasta cea mai călduroasă mulțămire Stimabilei doamne Iohana Balos, precum și onorabilului seu consoț Deonisiu Balos, pentru zelul și buna voință ce au arătat față de reuniunea noastră; și dorindu-le dela Tatăl cerese zile multe și senine, sănătate, ajutoriu și putere de sus spre a pute încă la mulți ani conluera spre atari scopuri nobile și salutare.

Abrud, în 6 Martiu n. 1888.

Anna Gall,
președintă.

Alecsandru Ciura,
secretariu.

Comitetul parochial gr. or. din Castău a arangiat la 21 Februarie 1888 o petrecere cu joc, cu destinațiune pentru înființarea unui fond scolar, cu care ocaziune a intrat următoarele supra solviri:

Ioan Daniil, paroch 1 fl.; Nicolau Andreiu, capelan 1 fl.; Petru Beleiu, not. cerc. 1 fl.; Ioan Tanasoiu, primariu 1 fl.; Ioan Georgișiu, episcop 1 fl.; Nicolae Zacharie, episcop 1 fl.; Samoil Popoviciu, cas. com. 1 fl.; Iosif Dumitru not. cer. Beriu 1 fl.; Elia Popoviciu, paroch Sibiel 1 fl.; Ioan Trifon, paroch Costești 1 fl.; Toma Haneș, oficial la „Ardeleana” în Orăștie 1 fl.; Baciu George, măcelariu în Orăștie 1 fl.; N. N. 50 cr.; Cost. Baicu, direct. la scoala capit. din Orăștie 40 cr.; Ioan Codrean, adj. not. Beriu 50 cr.; Ioan Steneasa, învăț. Beriu 40 cr.; Nicolae Terhețea, învățătoriu în Orăștie de sus 40 cr.; Ioan Ciumașiu, stud. 40 cr. Preste tot au incurs 26 fl. 40 cr.; spesele au fost 6 fl. 40 cr. A rezultat deci un venit curat de 20 fl. v. a. cari sau și depus la institutul de credit și economii „Ardeleana” în Orăștie spre fructificare.

Fie-mi permis a exprima și pe calea aceasta adânca noastră mulțămire pentru căldurosul sprigin, ce ni l'au oferit acesti marimonioși dăruitori.

Castău, la 25 Februarie, 1888.

Pentru comitetul arangiator

Nicolau Andreiu,
capelan.

Loterie

Sâmbătă în 10 Martie n. 1888.

Buda: 55 53 19 6 31

Bursa de Viena și Pesta.

Din 12 Martiu n. 1888.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	95.70	95.70
Renta ung. de hârtie	82.50	82.30
Aciuni de credit austr.	267.80	266.60
Sorți de stat dela 1860	131.75	131.50
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina”	—	101.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	94.—	93.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	123.75	123.50
Obligațiuni urbariale transilvane	103.75	101.75
Aciuni de bancă austro-ung.	267.80	266.60
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	108.—	108.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	99.—	99.—
Sorți ungurești cu premii	122.50	122.50
Imprumutul druzurilor de fer ung.	148.50	145.75
Sorți de regularia Tisei	127.75	122.50
Renta de aur austriacă	107.35	107.50
Aciuni de bancă de credit ung.	269.—	268.50
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	103.25	—
Galbin	5.99	5.92
Napoleon	10.04 1/2	10.04
100 marce nempesci	62.37 1/2	62.40
London pe (poliță de trei luni)	127.25	127.30

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei” Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesie, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Preotul Român” Diariu bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/2—3 1/2 coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștiia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocaziuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și scrii cu preferința celor din sfera bisericesc, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op. de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi aparute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sârbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unu om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op. întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op. aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op. — cuprindând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuița cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui esemplariu spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 11—50